

05.02.2025р. Гр.24. Історія України. Урок №83.

Тема: 1.Відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки.

1.https://www.youtube.com/watch?v=S_AqNmSuznY.

Перебудовчі процеси розпочаті в СРСР кардинально змінили політичну, економічну та культурну ситуацію в союзних республіках, зокрема й Кримської області. Питання про відновлення Кримської АРСР було порушено в листопаді 1990 р. кримським обкомом КПРС, яким керував М. Багров. Цей крок кримські комуністи пояснювали, як спробу збереження свого впливу і влади в Криму на фоні активного повернення на півострів кримських татар. Репатріація – повернення на батьківщину, з поновленням їх громадянських прав, військовополонених та цивільних осіб, які під час війни опинилися за межами своєї країни та перебували тривалий час поза батьківщиною. 20 січня 1991 р. у Криму відбувся референдум (перший плебісцит в історії СРСР). На загальне голосування було винесено питання: « Ви за відтворення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки як суб'єкта Союзу РСР і учасника Союзного договору?». Більшість жителів півострова висловилися за відновлення Кримської АРСР (77% жителів півострова). 12 лютого 1991 р. була відновлена автономія Криму – Кримська АРСР. У ній створювалася Верховна Рада. Згідно з «Законом про вибори» для представників депортованих народів та етнічних груп були передбачені квоти на представництво у Верховній Раді автономії. У Законі зазначалося, що ці гарантовані квоти мають тимчасовий характер – на період, доки депортовані повернуться в Крим. Також, було передбачено 14 місць для кримських татар і по одному місцю для німців, вірмен, болгар і греків. Єдиною політичною силою на півострові, що виступила категорично проти проведення референдуму, була Організація кримськотатарського національного руху. На той час на півострів переселилось 83 тис. кримських татар.

Меджліс – найменування законодавчо-представницького органу (парламенту) ряду країн (Іран, Азербайджан), народів (Меджліс

кримських татар), а також взагалі Народного зібрання, переважно в арабських і ісламських країнах.

Курултай – національне зібрання, вищий представницький повноважний орган кримськотатарського народу.

Згідно із статутом, метою меджлісу є подолання наслідків геноциду вчиненого проти кримських татар радянською владою, відновлення прав і національно-територіальне самовизначення. Розташований у Сімферополі (до 18.09.2014 р.).

Меджліс було засновано 26 червня 1991 для представництва інтересів кримських татар перед українською та кримською владою, а також в міжнародних організаціях. 30 червня 1991 р. Меджліс прийняв національний гімн і прапор кримських татар. Є виконавчим органом Курултаю кримськотатарського народу і обирається з його членів. Складається з 33 членів. Для виконання рішень Меджлісу в усіх місцях проживання кримських татар в Україні обираються органи національного самоуправління — регіональні та місцеві меджліси, що підпорядковуються основному керуючому органу. Протягом усього часу існування головою Меджлісу був Мустафа Джемільєв. З листопада 2013 головою Меджлісу є РефатЧубаров. Отже, чому ця людина, стільки років змогла обіймати цю посаду?

Запитання та завдання: 1) Чому в Криму активізувалась діяльність за відновлення Кримської АРСР? 2) Які події пов'язані з відновлення Кримської АРСР? 3) Який Закон було прийнято 12 лютого 1991 року? 4) Коли було засновано Меджліс кримських татар? 5) Хто став його керівником?

Посилання:

<https://naurok.com.ua/vidnovlennya-avtonomno-respubliki-krim-stvorennya-medzhlisu-krimsko-tatarskogo-narodu-220028.html>.

Д/з: §§17-19.